

INUVANTE JOVA!
DE OPINIONE DISPUTATIO.
PROOEMIUM.

§. 1.

MUNDUM OPINIONIBUS REGI verissimè dicitur. Nec enim ullum temerè in mundo reperias hominem, qui non in rebus vel cognoscendis vel agendis *opinionem* suâ ducatur, & prout secundum eam unumquodque verum aut falsum, bonum aut malum esse judicat, ita in eo laborare ferè soleat. Quæ res magis perspicua fiet, si paulò accuratius in ejus *causam* inquisiverimus.

§. 2. Datur scilicet in homine duplex intellectus, *theoreticus* & *practicus*, quorum alter circa entia necessaria versatur, deque iis discurrendo, singula vera vel falsa esse cognoscit, alter in contingentibus occupatus eadem ratio cinando bona vel mala pronunciat. Quivis eorum ad actus hosce suos promptius edendos peculiari disponitur habitu, theoreticus enim, *Scientiâ*, practicus verò *prudentiâ* perficitur.

§. 3. Scientia igitur & prudentia sunt proprii intellectus theoretici & practici habitus, quibus hi ipsi imbuti de rerum veritate aut falsitate, bonitate aut malitiâ, certè ac sine errore judicare possunt; quando intellectus quidem *theoreticus*, mediante *scientiâ*, rem unamquamque cognoscit per suam causam, & quod hæc ejus rei causa sit, quodque res aliter se habere nequeat; *Practicus* verò, mediante *prudentiâ*, benè consultat. hoc est, proposito aliquo fine inquit, quibus mediis illi detur, & hæc inter se discernit, inque justum ordinem disponit, quousque perveniat ad id, quod statim voluntati agendum dictitet. *Vid. Aristot. l. 1. post. anal. c. 2. & l. 6. Eth. Nicom. c. 5.*

§. 4. At hoc paucis datum, quos æquus amavit Jupiter; Nam cum plerique molestias & labores quibus circumvallati sunt hæ habitus, quando parantur, fugiunt; accidit, ut perrarò eos consequantur homines. Quæ causa porro est, quare opinionibus ferè totus regatur mundus; quando enim scientiam & prudentiam homines

A 2

ad-